Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)

den 3 juni 2021 *

”Begäran om förhandsavgörande – Förordning (EU) nr 952/2013 – Unionens tullkodex – Artikel 22.6 första stycket, jämförd med artikel 29 – Innan ett beslut som skulle vara negativt för en person fattas ska grunderna för beslutet meddelas denne – Artikel 103.1 och 103.3 b – Preskription av tullskulden – Frist för underrättelse om tullskulden – Fristen upphör tillfälligt att löpa – Artikel 124.1 a – Tullskulden upphör att existera vid preskription – Tillämpning i tiden av den bestämmelse som reglerar de grunder som medför att preskriptionstiden tillfälligt upphör att löpa – Rättssäkerhetsprincipen och principen om skydd för berättigade förväntningar”

I mål C-39/20,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Hoge Raad der Nederlanden (Nederländernas högsta domstol) genom beslut av den 24 januari 2020, som inkom till domstolen den 27 januari 2020, i målet

Staatssecretaris van Financiën

mot

Jumbocarry Trading GmbH,

meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden E. Regan samt domarna M. Ilešič (referent), E. Juhász, C. Lycourgos och I. Jarukaitis,

generaladvokat: M. Campos Sánchez-Bordona,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– Jumbocarry Trading GmbH, genom C.H. Bouwmeester och E.M. Van Doornik, belastingadviseurs,

– Nederländernas regering, genom M.K. Bulterman och J.M. Hoogveld, båda i egenskap av ombud,

– Europaparlamentet, genom R. van de Westelaken och M. Peternel, båda i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: nederländska.

– Europeiska unionens råd, genom A. Sikora-Kalėda och S. Emmerechts, båda i egenskap av ombud,

– Europeiska kommissionen, genom W. Roels och F. Clotuche-Duvieusart, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 11 februari 2021 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 103.3 b och 124.1 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (EUT L 269, 2013, s. 1, och rättelse i EUT L 287, 2013, s. 90) (nedan kallad unionens tullkodex).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan Staatssecretaris van Financiën (statssekreterare med ministerlika befogenheter vid finansministeriet, Nederländerna) och Jumbocarry Trading GmbH (nedan kallat Jumbocarry) angående ett betalningsföreläggande avseende tull för ett parti varor som importerats till Europeiska unionen och som senare visat sig inte kunna bli föremål för en förmånstullsats på 0 procent.

Tillämpliga bestämmelser

Gemenskapens tullkodex

3 I artikel 221 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 302, 1992, s. 1; svensk specialutgåva, område 21, volym 16, s. 4), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2700/2000 av den 16 november 2000 (EGT L 311, 2000, s. 17) (nedan kallad gemenskapens tullkodex) föreskrevs följande:

”1. Gäldenären skall på lämpligt sätt underrättas om tullbeloppet så snart detta bokförts.

…

3. Underrättelse till gäldenären får inte ske senare än tre år efter den dag då tullskulden uppkom. Denna tidsfrist upphör att löpa från det att ett överklagande enligt artikel 243 inges till och med det att överklagandeförfarandet avslutas.”

4 I artikel 243.1 första stycket i tullkodexen föreskrevs följande:

”Varje person skall ha rätt att överklaga beslut som fattats av tullmyndigheterna i fråga om tillämpningen av tullagstiftningen och som berör denne direkt och personligen.”

Unionens tullkodex

5 Unionens tullkodex, som i enlighet med artikel 287 i densamma trädde i kraft den 30 oktober 2013, upphävde gemenskapens tullkodex. I enlighet med artikel 288.2 i unionens tullkodex blev emellertid en stor del av dess bestämmelser, bland annat artiklarna 22, 29, 103, 104 och 124, tillämpliga först från och med den 1 maj 2016.

6 Artikel 22 i unionens tullkodex har rubriken ”Beslut som fattas på ansökan”. I punkt 6 första stycket i denna artikel föreskrivs följande:

”Innan tullmyndigheterna fattar ett beslut som skulle vara negativt för den sökande, ska de meddela på vilka grunder de avser att basera sitt beslut till den sökande, som ska ges möjlighet att framföra sin ståndpunkt inom en föreskriven tid från och med den dag då denne mottar meddelandet eller ska anses ha mottagit det. När den tiden löpt ut ska den sökande i lämplig form meddelas beslutet.”

7 I artikel 29 i tullkodexen, med rubriken ”Beslut som fattas utan föregående ansökan”, föreskrivs följande:

”Utom när en tullmyndighet agerar som en rättslig myndighet ska artiklarna 22.4, 22.5, 22.6, 22.7, 23.3, 26, 27 och 28 också gälla beslut som tullmyndigheterna fattar utan en föregående ansökan från den berörda personen.”

8 Artikel 103 i tullkodexen har rubriken ”Begränsning av tullskuld”. I punkterna 1–3 i denna artikel föreskrivs följande:

”1. Gäldenären ska inte underrättas om någon tullskuld efter … utgången av en period om tre år efter den dag då tullskulden uppkom.

2. När tullskulden har uppkommit på grund av en handling som när den utfördes skulle ha kunnat ge upphov till straffrättsliga förfaranden, ska den treårsperiod som avses i punkt 1 förlängas till minst fem år och högst tio år i enlighet med nationell lagstiftning.

3. De perioder som avses i punkterna 1 och 2 ska tillfälligt upphöra att löpa om

a) ett överklagande inges i enlighet med artikel 44; ett sådant tillfälligt upphörande ska tillämpas från och med den dag då överklagandet inges och ska gälla så länge som förfarandet för överklagande varar, eller

b) tullmyndigheterna, i enlighet med artikel 22.6, har meddelat gäldenären på vilka grunder de avser att underrätta [gäldenären om] tullskulden; ett sådant tillfälligt upphörande ska tillämpas, från och med dagen för detta meddelande till och med slutet av den period inom vilken gäldenären givits möjlighet att framföra sin ståndpunkt.”

9 Artikel 104 i unionens tullkodex har rubriken ”Bokföring”. I punkt 2 i den artikeln föreskrivs följande:

”Tullmyndigheterna behöver inte bokföra sådana import- eller exporttullbelopp som svarar mot en tullskuld som gäldenären i enlighet med artikel 103 inte längre kan underrättas om.”

10 Artikel 124 i tullkodexen har rubriken ”Upphörande”. I punkt 1 i denna artikel föreskrivs följande:

”Utan att det påverkar tillämpningen av gällande bestämmelser om de fall när ett import- eller exporttullbelopp som svarar mot en tullskuld inte uppbärs på grund av att gäldenärens insolvens har fastställts på rättslig väg, ska en tullskuld vid import eller export upphöra på något av följande sätt:

a) När gäldenären inte längre kan underrättas om tullskulden i enlighet med artikel 103.

…”

Delegerad förordning (EU) 2015/2446

11 Artikel 8 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/2446 av den 28 juli 2015 om komplettering av förordning nr 952/2013 om komplettering av förordning nr 952/2013 vad gäller närmare regler avseende vissa bestämmelser i unionens tullkodex (EUT L 343, 2015, s. 1) har rubriken ”Tidsfrist för rätten att höras” och rör artikel 22.6 i unionens tullkodex. I punkt 1 i den förstnämnda artikeln föreskrivs följande:

”Fristen för sökande att framföra sin ståndpunkt innan ett beslut som skulle beröra dem negativt fattas ska vara 30 dagar.”

12 I enlighet med artikel 256 i den delegerade förordningen, som trädde i kraft den 18 januari 2016, blev denna förordning tillämplig från och med den 1 maj 2016.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

13 Den 4 juli 2013 gav Jumbocarry in en deklaration för övergång till fri omsättning av ett parti porslinsvaror, i vilken Bangladesh angavs som ursprungsland. I enlighet med den då gällande lagstiftningen övergick varorna till fri omsättning med tillämpning av en förmånstullsats på 0 procent.

14 Efter att det hade konstaterats att ursprungsintyget var förfalskat, underrättade den behöriga tullmyndigheten, i enlighet med artikel 22.6 första stycket i unionens tullkodex, genom skrivelse av den 1 juni 2016 Jumbocarry om att en tullskuld motsvarande den normala tullsatsen på 12 procent hade uppkommit och att myndigheten avsåg att kräva betalning av motsvarande tullbelopp. Tullmyndigheten preciserade i samma skrivelse att Jumbocarry enligt artikel 8 i delegerad förordning 2015/2446 hade 30 dagar på sig att framföra sin ståndpunkt.

15 Den 18 juli 2016 underrättades Jumbocarry genom ett betalningsföreläggande om den tullskuld som uppkommit den 4 juli 2013.

16 Jumbocarry ansåg att tullskulden var preskriberad den dag då betalningsföreläggandet delgavs och begärde därför omprövning av betalningsföreläggandet. Eftersom den behöriga tullmyndigheten endast delvis ändrade sitt beslut i enlighet med bolagets begäran, ingav Jumbocarry ett överklagande till Rechtbank Noord-Holland (Domstolen i provinsen Noord-Holland, Nederländerna). Nämnda domstol biföll överklagandet varefter Gerechtshof Amsterdam (Appellationsdomstolen i Amsterdam, Nederländerna) fastställde detta avgörande genom dom av den 27 februari 2018. Statssekreteraren vid finansministeriet överklagade denna dom till Hoge Raad der Nederlanden (Nederländernas högsta domstol).

17 Den hänskjutande domstolen är osäker på om införandet av artikel 22.6 i unionens tullkodex, jämförd med artiklarna 29 och 104.2 i samma kodex, och av artikel 124.1 a i samma kodex, jämförd med artikel 103.3 i denna, har retroaktiv verkan. Den vill särskilt få klarhet i huruvida dessa bestämmelser är tillämpliga på tvisten i det nationella målet.

18 Den hänskjutande domstolen har i detta avseende påpekat att nämnda bestämmelser, i vilka det bland annat föreskrivs att preskriptionstiden tillfälligt upphör att löpa för det fall att grunderna för beslutet meddelas, inte var i kraft vid den tidpunkt då den tullskuld som är i fråga i det nationella målet uppkom. Den hänskjutande domstolen har tillagt att det i den då gällande lagstiftningen, som följer av gemenskapens tullkodex, inte föreskrevs att preskriptionstiden tillfälligt inte skulle löpa i ett sådant fall. Den omständigheten att den tullskuld som är i fråga i det nationella målet ännu inte var preskriberad när det nya regelverket trädde i kraft, det vill säga den 1 maj 2016, kan visserligen visa sig vara relevant

för att besvara dessa frågor. Tillämpningen av detta nya regelverk i det nationella målet skulle emellertid kunna strida mot rättssäkerhetsprincipen och principen om skydd för berättigade förväntningar.

19 Enligt den hänskjutande domstolen är det inte möjligt att av EU-domstolens praxis utan rimligt tvivel sluta sig till huruvida en bestämmelse, såsom artikel 103.3 i unionens tullkodex, enligt vilken preskriptionstiden tillfälligt ska upphöra att löpa, ska betraktas som en materiell bestämmelse eller som en handläggningsregel. För det fall den utgör en materiell bestämmelse anser den hänskjutande domstolen att artikel 221.3 i gemenskapens tullkodex förblir tillämplig på en tullskuld som uppkommit före den 1 maj 2016, vilket innebär att en sådan skuld preskriberas tre år efter dess uppkomst.

20 Det skulle, enligt den hänskjutande domstolen, dessutom kunna hävdas att tillämpningen av artikel 22.6 i unionens tullkodex på uppbördsförfaranden som inletts från och med den 1 maj 2016 är oberoende av bestämmelserna om preskription av tullskulden. Även om tullmyndigheterna sedan den 1 maj 2016 är skyldiga att iaktta artikel 22.6 i kodexen i samtliga uppbördsfall, anser jag att detta inte nödvändigtvis får till följd att artikel 103.3 b i unionens tullkodex är tillämplig i samtliga fall. Härav följer i förevarande fall att eftersom tullmyndigheterna var skyldiga att iaktta artikel 22.6 i tullkodexen, och artikel 103.3 i samma kodex inte var tillämplig, kunde den behöriga tullmyndigheten inte längre underrätta bolaget om tullskulden den 18 juli 2016.

21 Den hänskjutande domstolen har dessutom påpekat att det även skulle kunna hävdas att syftet med införandet av artikel 103.3 i unionens tullkodex var att artiklarna 22.6, 103.3 b, 104.2 och 124.1 a i tullkodexen, med hänsyn till sambandet dem emellan, blev tillämpliga samma dag, det vill säga den 1 maj 2016. Från och med detta datum skulle då, enligt artikel 104.2 i tullkodexen, de tullmyndigheter som bokfört tullbelopp som svarar mot en tullskuld vara skyldiga att tillämpa artikel 103 i samma kodex.

22 Mot denna bakgrund beslutade Hoge Raad der Nederlanden (Högsta domstolen i Nederländerna) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till EU-domstolen:

”1) Är artiklarna 103.3 b och 124.1 a i unionens tullkodex tillämpliga på en tullskuld som uppkommit före den 1 maj 2016 och som vid den tidpunkten ännu inte hade preskriberats?

2) Om den första frågan ska besvaras jakande, utgör rättssäkerhetsprincipen och principen om berättigade förväntningar i så fall hinder för denna tillämpning?”

Prövning av tolkningsfrågorna

23 Den hänskjutande domstolen har ställt sina två frågor, vilka ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida artiklarna 103.3 b och 124.1 a i unionens tullkodex, jämförda med rättssäkerhetsprincipen och principen om skydd för berättigade förväntningar, ska tolkas så, att de är tillämpliga på en tullskuld som uppkommit före den 1 maj 2016 och som ännu inte var preskriberad det datumet.

24 Det framgår inledningsvis av beslutet om hänskjutande att den tullskuld som är i fråga i det nationella målet uppkom den 4 juli 2013, som var den dag då Jumbocarry uppvisade ett ursprungsintyg för övergång till fri omsättning av ett varuparti, vilket senare visade sig vara en förfalskning.

25 Mot denna bakgrund informerade den behöriga tullmyndigheten, med stöd av artikel 22.6 jämförd med artikel 29 i unionens tullkodex, Jumbocarry om de grunder på vilka myndigheten avsåg att utfärda ett betalningsföreläggande och gav bolaget möjlighet att framföra sin ståndpunkt inom den frist på 30 dagar som föreskrivs i artikel 8 i den delegerade förordningen 2015/2446. Denna information

lämnades den 1 juni 2016, det vill säga efter det att gemenskapens tullkodex den 1 maj 2016 hade upphävts genom unionens tullkodex, men under alla omständigheter innan den preskriptionstid på tre år som föreskrivs i artikel 221.3 i gemenskapens tullkodex löpte ut den 4 juli 2016.

26 Den behöriga tullmyndigheten underrättade därefter bolaget den 18 juli 2016 om tullskulden och grundade sig därvid på den omständigheten att lämnandet av den information som avses i artikel 22.6 i unionens tullkodex i enlighet med artikel 103.3 b i denna kodex hade medfört att preskriptionstiden på tre år tillfälligt upphörde att löpa till dess att fristen för Jumbocarry att framföra sin ståndpunkt hade löpt ut.

27 Den hänskjutande domstolen undrar om artikel 103.3 b i unionens tullkodex var tillämplig i förevarande fall och, om så var fallet, huruvida ett tillfälligt upphörande av preskriptionstiden var förenligt med rättssäkerhetsprincipen och principen om skydd för berättigade förväntningar, eftersom det i gemenskapens tullkodex, som var i kraft vid den tidpunkt då den tullskuld som är i fråga i det nationella målet uppkom, inte föreskrevs att preskriptionstiden tillfälligt skulle upphöra att löpa.

28 Det ska inledningsvis erinras om att handläggningsregler enligt fast rättspraxis i allmänhet ska anses tillämpliga från och med den dag då de träder i kraft, i motsats till materiella bestämmelser som vanligtvis inte anses tillämpliga på förhållanden som etablerats innan bestämmelserna trädde i kraft såvida det inte av bestämmelsernas lydelse, syfte eller systematik klart framgår att de ska tillerkännas sådan verkan (dom av den 7 november 2018, O'Brien, C-432/17, EU:C:2018:879, punkt 26 och där angiven rättspraxis).

29 Det ska tilläggas att en ny rättsregel ska tillämpas från och med den tidpunkt då den rättsakt i vilken den ingår träder i kraft och att en sådan rättsregel, även om den inte är tillämplig på rättsförhållanden som uppkommit och blivit slutligt etablerade innan denna rättsakt trädde i kraft, är direkt tillämplig på framtida verkningar av förhållanden som uppkommit när den äldre lagstiftningen var i kraft liksom på nya rättsförhållanden. Med förbehåll för principen om att rättsakter inte har retroaktiv verkan, förhåller det sig annorlunda endast när den nya rättsregeln åtföljs av särskilda bestämmelser som specifikt reglerar dess tillämpning i tiden (dom av den 7 november 2018, O'Brien, C-432/17, EU:C:2018:879, punkt 27 och där angiven rättspraxis).

30 Vad för det första gäller den skyldighet att lämna förhandsinformation som numera föreskrivs i artikel 29 i unionens tullkodex, jämförd med artikel 22.6 i samma kodex, konstaterar domstolen att denna skyldighet utgör en handläggningsregel som tillvaratar den berörda personens rätt att framföra sin ståndpunkt innan ett beslut som går denne emot antas.

31 Enligt en mycket fast rättspraxis utgör iakttagandet av rätten till försvar en grundläggande princip i unionsrätten och rätten att yttra sig i alla förfaranden utgör en integrerad del av denna. Med stöd av denna princip, som är tillämplig så snart myndigheterna avser att vidta en åtgärd gentemot en person som går denne emot, ska adressaterna för ett beslut som påtagligt påverkar deras intressen ges möjlighet att på ett meningsfullt sätt framföra sina synpunkter med avseende på de uppgifter som myndigheten avser att lägga till grund för sitt beslut (dom av den 20 december 2017, Prequ' Italia, C-276/16, EU:C:2017:1010, punkterna 45 och 46 och där angiven rättspraxis).

32 Domstolen har för övrigt redan slagit fast att fastställandet av det sätt på vilket gäldenären ska underrättas om tullbeloppet, för att preskriptionstiden tillfälligt ska upphöra att löpa, utgör en handläggningsregel (se, för ett liknande resonemang, dom av den 10 juli 2019, CEVA Freight Holland, C-249/18, EU:C:2019:587, punkt 46).

33 Det ska således konstateras att från och med den 1 maj 2016, då artiklarna 22.6 och 29 i unionens tullkodex trädde i kraft, var de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna skyldiga att lämna förhandsinformation i enlighet med vad som föreskrivs i dessa bestämmelser. Detta var fallet i det nationella målet.

34 Vad för det andra gäller bestämmelsen om att den treåriga preskriptionstiden tillfälligt upphör att löpa, vilken föreskrivs i artikel 103.3 b i unionens tullkodex, ska det erinras om att denna bestämmelse, vid meddelande om grunderna för beslutet i enlighet med artikel 22.6 i tullkodexen, får till följd att preskriptionstiden förlängs med en tid som motsvarar den frist som gäldenären har getts för att kunna framföra sin ståndpunkt. Denna tidsperiod uppgår till 30 dagar i enlighet med artikel 8.1 i delegerad förordning 2015/2446.

35 Det ska i detta sammanhang erinras om att domstolen har konstaterat att artikel 221.3 i gemenskapens tullkodex, i den del det däri föreskrevs att en tullskuld skulle preskriberas vid utgången av den frist på tre år som föreskrevs i denna bestämmelse, innehöll en materiell bestämmelse (se, för ett liknande resonemang, dom av den 23 februari 2006, Molenbergnatie, C-201/04, EU:C:2006:136, punkt 41). Detta konstaterande gör sig även gällande i fråga om artikel 103.1 i unionens tullkodex, eftersom den sistnämnda bestämmelsens lydelse och tillämpningsområde i allt väsentligt är identiska med den förstnämnda bestämmelsens. Även artikel 103.3 b i tullkodexen, i vilken det föreskrivs att preskriptionstiden för en tullskuld förlängs vid meddelande om grunderna för beslutet enligt artikel 22.6 i denna kodex, ska anses innehålla en materiell bestämmelse.

36 Såsom framgår av den rättspraxis som det hänvisas till i punkterna 28 och 29 ovan kan artikel 103.3 b i unionens tullkodex följaktligen inte tillämpas på rättsförhållanden som har uppkommit och blivit slutligt etablerade när gemenskapens tullkodex var i kraft, såvida det inte tydligt framgår av lydelsen av, syftet med eller systematiken i unionens tullkodex att den ska tillämpas omedelbart på sådana förhållanden.

37 I förevarande fall framgår det av punkt 25 ovan att den tullskuld som är aktuell i det nationella målet, vid den tidpunkt då artikel 103.3 b i unionens tullkodex blev tillämplig, det vill säga den 1 maj 2016, ännu inte var preskriberad eller hade upphört.

38 Domstolen konstaterar således att Jumbocarrys rättsliga ställning, vad gäller preskription av dess tullskuld, inte var slutligt etablerad vid denna tidpunkt, trots att denna skuld hade uppkommit när gemenskapens tullkodex var i kraft.

39 Följaktligen kunde artikel 103.3 b i unionens tullkodex tillämpas på de framtida verkningarna av Jumbocarrys ställning, det vill säga preskription och upphörande av dess tullskuld.

40 Vad vidare gäller förhållandet mellan artikel 22.6 i unionens tullkodex, jämförd med artikel 29 i samma kodex, och artikel 103.3 i denna, ska det tilläggas att dessa handläggningsregler och materiella bestämmelser utgör en odelbar helhet vars enskilda beståndsdelar inte kan bedömas var för sig vad gäller deras rättsverkningar i tiden. Det är nämligen viktigt att unionens tullagstiftning tillämpas på ett konsekvent och enhetligt sätt (se, analogt, dom av den 26 mars 2015, kommissionen/Moravia Gas Storage, C-596/13 P, EU:C:2015:203, punkt 36 och där angiven rättspraxis).

41 Unionslagstiftaren ville samtidigt i artikel 22.6 i unionens tullkodex, jämförd med artikel 29 i samma kodex, införa en skyldighet att lämna förhandsinformation och i artikel 103.3 b i tullkodexen föreskriva att preskriptionstiden i fråga tillfälligt ska upphöra att löpa när denna information lämnas.

42 Såsom Europaparlamentet och Europeiska unionens råd i huvudsak har påpekat syftade en samtidig tillämpning av dessa bestämmelser till att göra en avvägning mellan två mål, nämligen dels skyddet för unionens ekonomiska intressen, dels skyddet för gäldenären med avseende på dennes rätt till försvar.

43 Det framgår således av rapporten om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av en tullkodex för unionen (Europaparlamentets utskott för den inre marknaden och konsumentskydd, mötesdokument av den 26 februari 2013, A7–0006/2013, s. 46, ändringsförslag nr 62), som ligger till grund för unionens tullkodex, att artikel 103.3 b i denna kodex lades till efter ett ändringsförslag från parlamentet i vilket det angavs att ”[d]et är nödvändigt att införa denna

justering för att skydda de finansiella intressen som är förbundna med de traditionella egna medlen och de nationella medlen när uppbärandet av dem äventyras”. I dokumentet påpekades särskilt att” [d]etta skulle kunna ske när förfarandet för rätten att höras ska genomföras i nära (tidsmässig) anslutning till utgången av de perioder då tullskulden … kan meddelas”.

44 Unionslagstiftaren förefaller således ha haft för avsikt att den regel om att preskriptionstiden tillfälligt ska upphöra att löpa som föreskrivs i artikel 103.3 b i unionens tullkodex bland annat skulle omfatta sådana situationer som den som är aktuell i det nationella målet.

45 Det är vidare ostridigt att denna bestämmelse inte åtföljs av någon specialbestämmelse som reglerar dess tillämpning i tiden, i den mening som avses i den rättspraxis som anges i punkt 29 ovan.

46 Vad slutligen gäller rättssäkerhetsprincipen har domstolen redan slagit fast att det i princip är tillåtet för medlemsstaterna att förlänga preskriptionstiderna när det handlande som avses aldrig har preskriberats (se, för ett liknande resonemang, dom av den 2 mars 2017, Glencore Céréales France, C-584/15, EU:C:2017:160, punkt 73 och där angiven rättspraxis).

47 Det kan således inte anses att tillämpningen av en bestämmelse om att preskriptionstiden för en tullskuld tillfälligt upphör att löpa, såsom den regel som föreskrivs i artikel 103.3 b i unionens tullkodex, tillsammans med handläggningsreglerna i artikel 22.6 i denna kodex jämförd med artikel 29 i densamma, strider mot rättssäkerhetsprincipen och principen om skydd för berättigade förväntningar.

48 Enligt domstolen fasta praxis kräver rättssäkerhetsprincipen, som principen om skydd för berättigade förväntningar följer av, förvisso att rättsregler ska vara klara och precisa och att tillämpningen av dem ska vara förutsägbar, i synnerhet när de kan få negativa konsekvenser för enskilda och företag. Den nämnda principen kräver i synnerhet att lagstiftning gör det möjligt för berörda personer att få kännedom om den exakta omfattningen av de skyldigheter som de åläggs genom denna och att de på ett otvetydigt sätt kan få kännedom om sina rättigheter och skyldigheter och kan vidta åtgärder i enlighet därmed (dom av den 15 april 2021, Federazione nazionale delle imprese elettrotecniche ed elettroniche (Anie) m.fl., C-798/18 och C-799/18, EU:C:2021:280, punkt 41 och där angiven rättspraxis).

49 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 91 i sitt förslag till avgörande har det uttryckliga införandet av en regel om att preskriptionstiden tillfälligt upphör att löpa, enligt artikel 103.3 b i unionens tullkodex, i realiteten inte medfört någon ändring i förhållande till den tidigare rättsliga situationen, utan snarare tillgodosett behovet av att konkretisera en skyldighet för förvaltningsmyndigheterna, vilken redan förelåg enligt gemenskapens tullkodex, i enlighet med den rättspraxis som det hänvisas till i punkt 31 ovan.

50 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 88 i sitt förslag till avgörande innebär under alla omständigheter varken rättssäkerhetsprincipen eller principen om skydd för berättigade förväntningar, vilka den hänskjutande domstolen har hänvisat till, en skyldighet att se till att rättsordningen inte förändras över tid. Ekonomiska aktörer kan inte med fog förvänta sig att rådande förhållanden ska bestå när dessa kan ändras av unionsinstitutionerna med utnyttjande av deras utrymme för skönsmässig bedömning (dom av den 26 juni 2012, Polen/kommissionen, C-335/09 P, EU:C:2012:385, punkt 180 och där angiven rättspraxis).

51 Mot bakgrund av vad som anförts följer att de ställda frågorna ska besvaras enligt följande: Artiklarna 103.3 b och 124.1 a i unionens tullkodex, jämförda med rättssäkerhetsprincipen och principen om skydd för berättigade förväntningar, ska tolkas så, att de är tillämpliga på en tullskuld som uppkommit före den 1 maj 2016 och som ännu inte var preskriberad det datumet.

Rättegångskostnader

52 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (femte avdelningen) följande:

Artiklarna 103.3 b och 124.1 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen, jämförda med rättssäkerhetsprincipen och principen om skydd för berättigade förväntningar, ska tolkas så, att de är tillämpliga på en tullskuld som uppkommit före den 1 maj 2016 och som ännu inte var preskriberad det datumet.

Underskrifter